

ERİK YETİŞTİRİCİLİĞİ

İKLİM İSTEKLERİ

Kışı soğuk geçmeyen, ılıman veya sıcak ılıman bölgelerde daha iyi yetişir. Bu çeşitlerin soğuklara dayanıklılığı farklıdır. Kış soğuklarına dayanıklı olan Eriklerde, soğuğa olan dayanıklılık ilkbaharda havaların ısınması ile azal-maya başlar Çiçeklenme devresinde duyarlılık iyice artar. Can erikleri ile Japon erikleri erken çiçek açtığından, kış ve ilkbahar donlarından zarar görme ihtimalleri fazladır. İlkbahar donların-dan zarar görme olasılıkları fazladır. İlkbahar donları sık görülen bölgelerde yetiştirilmemelidir. Eriklerde taç yaprağın ucu görülen kapalı tomurcukların -3.1-1.1°C yeni açmış çiçeklerin -2.2-0.6°C'ye dayandığı bilinmektedir. Kış dinlenme süreleri ise Avrupa eriklerinde +7.2°C'nin altında 800-1.200 saat Can eriklerinde toplam 600-800 saat Japon eriklerinde 700-1.000 saat arasında değişmektedir.

TOPRAK İSTEKLERİ

Erikler toprak istekleri bakımın-dan orta derecede seçicidirler. Saçak köklü olduklarından, derinliği az olan topraklarda yetiştirilebilmektedir. Can erikler fakir, drenajı iyi olmayan, kireç oranı fazla olan topraklarda da iyi sonuç verebilir. Japon guruba erikler diğer erik türlerine göre daha fazla seçicidirler. Bu gruba giren erikler derin, bitki besin maddelerince zengin

topraklarda yetiştirilmelidir. İyi drene edilmemiş ,ağır topraklarda erikler, diğer sert çekirdekli meyve türlerine göre daha iyi sonuç verir. Erikler pH' sı 6.5-7.2 arasında olan topraklarda kolaylıkla yetiştirilebilir.

BAHÇE KURMA

Bahçe tesis edilmeden önce özellikle bahçede su birikiminin önlenmesi için, mutlaka drenajın ve toprak tesviyesinin yapılması, ayrıca yabancı ot mücadelesinin ya herbisitlerle yada derin sürümlerle yapılması zorunludur. Sulama amacıyla damla sulama sistemi kurulacaksa, dikimden önce bu sisteminde kurulması gerekir. Yapılan araştırmalar, işletmelerin karlı olabilmesi için bahçe büyüklüğünün 40-50 dekadardan az olmaması gerektiğini ortaya çıkartmıştır. Kurulacak erik bahçelerinde kullanılacak çeşitlerin kendine uyumsuz olması halinde, mutlaka dölleyici çeşidin belirli oranlarda (%10-50) arası değişir. İlkbahar geç donlarının görüldüğü bölgelerde kurulacak bahçelerde ağaçlarda erken uyanmanın önüne geçilmesi amacı ile , bahçe yeri seçiminde kuzeye bakan yamaçlar tercih edilmelidir. Kışı ılık geçen bölgelerde ağaçların dikimi sonbaharda diğer bölgelerde ise ilkbahar dikimi yapılması gerekir.

DİKİM ARALIĞI

Kapama erik bahçelerinde kare ve üçgen dikim şekli uygundur. Kullanılan anaca göre dikim-de uygulanacak sıra üzeri ve sıra arası mesafeler 6X6, 6X5, 5X4 m şeklinde olabilir. Eğer bahçe

toprağı çok verimli ise dikim mesafeleri daha geniş tutulabilir.

DİKİM

Toprak 1-2 ay önce derin olarak işlenir. Tesviyesi yapılır. Bir hafta önce fidan çukurları açılır. Meyilli arazilerde fidan çukurları tesviye eğrilerine paralel teraslarda açılır. Çukurlar 60 cm derinlik ve genişlikte olmalıdır..Üstten çıkan toprak 1/2 oranında yanmış çiftlik gübresi ile karıştırılarak, çukurun dibine konularak bir kümbet oluşturulur. Fidan kökleri serbest kalacak şekilde bu kümbete oturtulur. Çukurun dibinden çıkan toprak, üst kısma konarak sıkıştırılır. Fidanın aşu noktasının toprak altında kalmamasına özen gösterilir. Ayrıca toprak nemli dahi olsa can suyu verilmelidir. Dikimden sonra ağacın kuvvetli rüzgarlardan zararlanmaması için , hakim rüzgarın estiği yönde ağaca 15-20 cm mesafede herek dikilir ve esnek bir materyalle , ağaca sekiz şeklinde bağlanır. Dikimden sonra fidanın tepesi 70-80 cm' den kesilmesi ağaçta bir bodurluk sağlamaktadır.

TOPRAK İŞLEME

Yağışlı bölgelerde, çayır bitkisi kullanılarak sadece örtü bitkisi biçilir, yağış az olan bölgelerde sonbaharda ve ilk baharda ve ilkbaharda sürülür. Mayıs'ta, üçüncü sürümden sonra , sulama kanalları açılır. Erik kökleri yüzeye yakın yayıldığından, derin sürüm yapılmamalıdır.

SULAMA

Erikler saçak köklü olduklarından yağış durumuna bağlı olarak 8-12 günde bir sulanmalıdır. Sulamada son yıllarda damla sulama yöntemi tercih edilmektedir. Ayrıca mini sprink, çanak karık ve tava yöntemleri kullanılabilir. Can erikleri , diğer eriklere göre kurağa daha dayanıklıdır. Yetersiz sulama ağacın gelişiminin zayıf olmasına, yeterli ürün alınamamasına ve ürün kalitesinin düşük olmasına neden olur. Özellikle meyve büyüme döneminde düzenli sulama çok önemlidir.

GÜBRELEME

İki yılda bir, ağaç başına 50 kg iyi yanmış çiftlik gübresi verilir. Kimyasal gübre miktarı topraktaki besin maddeleri durumuna, toprak tipine, ağaçların yaşına, alınan ürün miktarına, ağaçların gelişimine göre değişir. Verilecek gübrenin yaprak ve toprak analizlerine göre verilmesi en uygun yöntemdir.

MEYVE SEYRELTMESİ

Seyreltme elle yapılır. Geç olgunlaşan çeşitlerde elle seyreltme , Haziran dökümünden sonra uygulanır. Diğerlerinde ise geç meyve dökümünden sonra yapılmalıdır. Can eriklerde, meyveler aralıklı hasat edildiğinden her meyve toplama, seyreltme yerine geçer.

BUDAMA

Dikim sonrası ilk 3 yılda eriklerde şekil budaması yapılır. Budamada, Modifiye lider sistemi tercih edilir. Verime yatmış ağaçlarda her yıl veya iki yılda bir ürün budaması yapılır.

ERİK ÇEŞİTLERİ

Avrupa Grubu Erikler : Mevcut erik üretimini önemli bir kısmı bu türe ait çeşitlerle yapılmaktadır. Bu türe ait çeşitlerden bazıları kendine verimli, bazıları kısmen verimli yada tamamen verimlidir. Kendine uyumsuzluğu olan çeşitlerle bahçe kurulurken, mutlaka dölleyici çeşitler kullanılmalıdır. Karagöynük, Stanley Giant, Dagen, gibi çeşitler vardır.

Japon Grubu Erikler : Santarosa, Laroda, gibi çeşitler vardır. Dölleyici çeşit kullanımı gerekir.

Can Grubu Erikler: Yeşil olarak tüketilir. Papaz, Can, Havran Bekiroğlu, Aynalı bazı çeşitlerdir.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Erik Yetiştiriciliği

Abdulkadir KULEYİN
Ziraat Yüksek Mühendisi

No: M/17

2005